

2020/2. számú

**TÁJÉKOZTATÓ
A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI KIFIZETŐHELYEK RÉSZÉRE**

**az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásaival, illetve a baleseti táppénzzel kapcsolatos
eljárást érintő új szabályokról és azok gyakorlati alkalmazásáról**

2020. március 1-jétől kardinális jelentőségű változások léptek életbe a jogorvoslati rendszerrel kapcsolatban. 2020. január 1-jétől új ellátásként bevezetésre került az örökbecsű díj, amelynek a folyósítására sor kerülhet a biztosítási jogviszony megszűnését követően - passzív jogon - is. Továbbá a 2020. március 11-én kihirdetett veszélyhelyzettel összefüggésben a Kormány több átmeneti rendelkezést is bevezetett.

Az egységes jogértelmezés érdekében az alábbiakban ismertetjük a változásokat.

1) A jogorvoslati rendszert érintő változások

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) 2020. február 29-ig hatályos 76. §-a úgy rendelkezett, hogy a társadalombiztosítási kifizetőhelynek az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásaival, a baleset üzemiségének elbírálásával, valamint a baleseti táppénzzel kapcsolatban hozott döntése ellen fellebbezésnek van helye.

Az Ebtv. végrehajtására kiadott 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) szintén 2020. február 29-ig hatályos 49/B. §-a szerint a kifizetőhelynek, továbbá a Magyar Államkincstár területi szervének az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásaival, a baleset üzemiségének elbírálásával, valamint a baleseti táppénzzel kapcsolatban hozott döntése ellen a munkáltató székhelye szerint illetékes kormányhivatalhoz lehet fellebbezni.

2020. március 1-jétől az Ebtv. 76. §-a és a Vhr. 49/B. §-a is hatályon kívül helyezésre került. Ezen naptól kezdődően **a kifizetőhely által az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásaival, az üzemi balesettel és a baleseti táppénzzel kapcsolatban hozott döntéssel szemben fellebbezésnek helye nincs.** Ez vonatkozik az adott ügyben kiadásra kerülő határozatokra és az önálló jogorvoslattal támadható végzésekre egyaránt.

A fellebbezés kizártsága azokat az ügyeket érinti, amelyekre vonatkozóan a kifizetőhelynél a hatósági eljárás 2020. február 29. napját követően indult. Mivel az eljárás a kérelemnek az eljáró hatósághoz történő megérkezését követő napon indul, ezért **a kifizetőhelyhez 2020. február 29-én vagy ezt követően megérkezett kérelmek elbírálására irányuló eljárásban sem a végzésekben, sem a határozatokban az ügyfél részére fellebbezési jogot biztosítani nem lehet.** Ugyanakkor a folyamatban lévő ügyekben - amelyek még 2020. február 29. napját megelőzően megérkeztek a kifizetőhelyhez, azaz legkésőbb 2020. február 29-én megindult

eljárásokban - az ügyfeleket még fellebbezési jog illeti meg akkor is, ha az ügyükben csak 2020. február 29-ét követően születik döntés.

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 114. § (1) bekezdése szerint az ügyfél - az önálló jogorvoslattal nem támadható végzések kivételével - a véglegessé vált döntés ellen közigazgatási pert indíthat.

A 2020. február 29-ét követően indult eljárásokban hozott határozatokkal és önálló jogorvoslattal támadható végzésekkel szemben az ügyfelek közigazgatási pert kezdeményezhetnek.

Az Ebtv. 2020. március 1-jétől hatályos 77. § (3) bekezdése szerint az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásaival, az üzemi balesettel, illetve a baleseti táppénzzel kapcsolatos közigazgatási eljárások esetén **a közigazgatási pert a foglalkoztató székhelye szerint illetékes egészségbiztosítási szerv ellen kell megindítani**, ha a döntést kifizetőhely hozta.

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 39. § (1) bekezdése alapján a keresetlevelet - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a vitatott közigazgatási cselekmény közlésétől számított 30 napon belül kell a vitatott cselekményt megvalósító közigazgatási szervhez benyújtani.

A Kp. 40. § (1) bekezdése értelmében a keresetlevelet a benyújtástól számított 30 napon belül kell az ügy irataival együtt a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz továbbítani. Ugyanezen szakasz (4) bekezdése kimondja, hogy a közigazgatási szerv a hozzá elkésztett benyújtott keresetlevelet akkor is köteles a bírósághoz továbbítani, ha a fél igazolási kérelmet nem terjesztett elő.

A keresetlevelet az ügyfél a kifizetőhelyhez köteles benyújtani, azt azonban nem a kifizetőhelynek kell a bíróságra továbbítania, és nem is a kifizetőhely fog - alperesként - eljárni a perben. **A kifizetőhelynek a keresetlevelet** (az ügyben keletkezett teljes iratanyaggal együtt) **haladéktalanul továbbítania kell a felügyeletet ellátó kormányhivatal részére** (a kifizetőhelyi ellenőrzéssel kapcsolatos feladatokat ellátó szervezeti egységhez); akkor is, ha a keresetlevél a döntés közlését, illetve a táppénz, baleseti táppénz kiutalását követő 30 napon túli időpontban került az ügyfél által benyújtásra. Az ún. fegyveres szervek kifizetőhelyeinek és a kormányhivataloknak mint kifizetőhelyeknek a keresetlevelet a Magyar Államkincstár Központ Egészségbiztosítási Főosztályához kell megküldeniük.

Az Ákr. 115. § (1)-(2) bekezdése értelmében, ha a keresetlevél alapján a hatóság megállapítja, hogy döntése jogszabályt sért, azt módosítja vagy visszavonja. Ha a keresetlevélben foglaltakkal egyetért és az ügyben nincs ellenérdekű ügyfél, a hatóság a nem jogszabálysértő döntést is visszavonhatja, illetve a keresetlevélben foglaltaknak megfelelően módosíthatja. Ugyanezen szakasz (4) bekezdése arról rendelkezik, hogy a döntést visszavonni, módosítani egy ízben lehet.

Abban az esetben, ha a keresetlevél benyújtását követően a kifizetőhely arra a következtetésre jut, hogy az ügyfél által támadott határozatot jogszabálysértő módon hozta meg, akkor - a keresetlevélben foglaltaknak megfelelően - a döntését módosíthatja, illetve visszavonhatja. A kifizetőhelynek lehetősége van a nem jogszabálysértő döntését is visszavonni vagy módosítani, ha az megfelel az ügyfél által a keresetlevélben írtaknak. **A döntés módosításától vagy visszavonásától függetlenül a keresetlevelet továbbítani kell a kormányhivatal részére.** Ha a kifizetőhely a keresettel támadott döntését azután módosítja vagy vonja vissza, amikor a keresetlevelet már továbbította a kormányhivatalhoz, a jogszabály orvoslása

érdekében tett cselekményéről haladéktalanul - a döntés másolatának csatolásával - értesítenie kell a kormányhivatalt.

A jogorvoslati rendszer átalakításával összefüggésben **2020. április 1-jétől** megváltozott a közigazgatási perek lefolytatására hatáskörrel bíróságok rendszere is. Ezen naptól kezdődően **a közigazgatási és munkaügyi bíróságok helyett a törvényszékek járnak el**, de kizárólag azok a törvényszékek, amelyek közigazgatási kollégiummal működnek. Ezek a törvényszékek az alábbiak:

- Fővárosi Törvényszék (illetékességi terület: Budapest főváros),
- Budapest Környéki Törvényszék (illetékességi terület: Nógrád megye, Pest megye),
- Debreceni Törvényszék (illetékességi terület: Hajdú-Bihar megye, Jász-Nagykun-Szolnok megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye),
- Győri Törvényszék (illetékességi terület: Győr-Moson-Sopron megye, Komárom-Esztergom megye, Vas megye),
- Miskolci Törvényszék (illetékességi terület: Borsod-Abaúj-Zemplén megye, Heves megye),
- Pécsi Törvényszék (illetékességi terület: Baranya megye, Somogy megye, Tolna megye),
- Szegedi Törvényszék (illetékességi terület: Bács-Kiskun megye, Békés megye, Csongrád megye),
- Veszprémi Törvényszék (illetékességi terület: Fejér megye, Veszprém megye, Zala megye).

2) A passzív joron folyósított örökbefogadói díjra vonatkozó adatok jelentése

Az Ebtv. 80. § (4) bekezdése alapján a kifizetőhellyel rendelkező munkáltató a biztosítás megszűnését követően folyósított csecsemőgondozási díjról és a 42/A. §, illetve a 42/E. § alapján megállapított gyermekgondozási díjról, valamint a baleseti táppénzről az Art. 1. melléklet 3. pontjában meghatározott adatok feltüntetésével a folyósított ellátás kezdő és befejező időpontját követő 8 napon belül elektronikus úton köteles bejelentést tenni az egészségbiztosítónak.

A 2020. január 1-jétől bevezetésre került örökbefogadói díjat megállapíthatja a kifizetőhely is, és ezen ellátás folyósítható passzív joron is. Erre való tekintettel szükségessé válhat, hogy a kifizetőhellyel rendelkező munkáltató az egészségbiztosítónak bejelentést tegyen **a biztosítási jogviszony megszűnését követően folyósított örökbefogadói díjról. A bejelentést a „2120” (csecsemőgondozási díj) biztosítási jogviszony jogcímkódon kell teljesíteni.**

2020. január 1-jétől került bevezetésre a nevelőszülői és a nagyszülői gyermekgondozási díj is. Előbbi folyósítására azonban passzív joron nem kerülhet sor, utóbbi megállapítására és folyósítására pedig a kifizetőhely hatáskörrel nem rendelkezik. Erre való tekintettel ezen új ellátások vonatkozásában a kifizetőhellyel rendelkező munkáltatót - az Ebtv. 80. § (4) bekezdése szerinti - bejelentési kötelezettség nem terheli.

3) A gyermekgondozási díjra való jogosultság meghosszabbítása

Az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során a gyermek gondozására, nevelésére tekintettel járó egyes egészségbiztosítási és családtámogatási ellátásokra való jogosultságok meghosszabbításáról szóló 59/2020. (III. 23.) Korm. rendelet 1. § a) pontja szerint a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelet által elrendelt

veszélyhelyzet ideje alatt az Ebtv. 42/A. §-a, 42/E. §-a, 42/F. §-a, 42/G. §-a vagy 50. §-a alapján a gyermekgondozási díjra fennálló jogosultságot a veszélyhelyzet ideje alatt továbbra is fennállónak kell tekinteni, és az ellátást a veszélyhelyzet időtartamára eső naptári napokra folyósítani kell.

A hivatkozott rendelkezés alapján - ahogyan arról 2020. március 24. napján tájékoztatást nyújtottunk - a gyermekgondozási díjat a veszélyhelyzet időtartamára a gyermek 2. (ikergyermekek esetén a 3.) életévének a betöltését követően is folyósítani kell.

Tekintettel arra, hogy a gyermekgondozási díj a jogszabály erejénél fogva kerül meghosszabbításra, ezért az ellátást megállapító határozatot módosítani nem kell.

Amennyiben az ellátott bármely okból kifolyólag azzal fordul a kifizetőhelyhez, hogy a gyermekgondozási díjra való jogosultsága idejét igazoló iratra van szüksége, erről számára a kifizetőhelynek igazolást kell kiállítani.

4) Az eljárás felfüggesztése a veszélyhelyzetben

A veszélyhelyzet során teendő, egyes szociális és gyermekvédelmi ellátásokkal kapcsolatos intézkedésekről, valamint a szociális szolgáltatásoknak a veszélyhelyzet során elrendelt működési rendjéről szóló 88/2020. (IV. 5.) Korm. rendelet 12. § (1) bekezdése értelmében, ha az egészségbiztosítás pénzügyi ellátásainak megállapítása iránti eljárásban az ügyfél a hiánypótlási felhívásban foglaltaknak határidőben nem tesz eleget, az eljáró hatóság az eljárást a hiánypótlás teljesítéséig, de legkésőbb a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelet hatályvesztését követő 15. napig felfüggesztheti.

A rendelkezés alapján, ha hiánypótlási felhívás kibocsátására került sor, és az abban foglaltaknak határidőben a biztosított nem tett eleget, a kifizetőhelynek az eset összes körülményének a mérlegelését követően döntenie kell arról, hogy a kérelmet érdemben elbírálja-e. **Amennyiben a kérelmet érdemben nem bírálja el, úgy az eljárást végzéssel fel kell függesztenie a rendeletben meghatározott határidőig.** A jogszabály nem rendeli el kötelezően az érintett eljárások felfüggesztését, csupán lehetőséget biztosít erre az eljáró hatóságnak, amelynek gondosan mérlegelnie kell az adott ügyben rendelkezésére álló eljárási cselekmények megtételét.

Budapest, 2020. április 20.

Magyar Államkincstár Központ